

Timm

SÖZEL

AYT

DERSLER

SORU BANKASI

Her test MEB kazanımlarına uygun başlıklar altında hazırlanmıştır.

Her konunun soruları kazanımları öğrenme sırasına göre oluşturulmuştur.

Testler, öğrencinin konuyu iyi öğrenip öğrenmediğini kolayca tespit edebilmesi amacıyla değişik soru tipleriyle çeşitlendirilmiştir.

Öğrencinin olay ve durumlara bakış açısını genişleten, onlara problem çözme ve yorumlama gücü kazandıran sorular bulunmaktadır.

Akıllı tahtaya uyumlu bu kitaptaki tüm sorular video çözümlüdür.

Her sayfanın orta sütununda öğrenciye soruları çözmesinde rehber olacak bilgilere ve örnek soru çözümlerine yer verilmiştir.

VIDEO ÇÖZÜMLÜ

! Testlerdeki kodu okut.
! Video çözüme anında ulaş.
www.lisedestek.com

Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması yasaktır.

ISBN : 978-625-7273-26-8

Yayın Koordinatörleri

Hatice YILMAZ - İbrahim POLAT

Yazarlar

Türk Dili ve Edebiyatı : Jale KILIÇ ÖZGEN
Tarih : Mehmet Ali CEMİLOĞLU
Coğrafya : İsmail ÜNALDI
Felsefe Grubu : Erkut YAZGAN
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi : Sinem YILDIRIM

Dizgi

Tümler Yayınları Dizgi Birimi

Kapak Tasarım

İbrahim KOÇ

Basım Yeri

Ostim Mahallesi 1207. Sokak 3/C-D Ostim / ANKARA

Tel: (0312) 386 00 26 - 0 850 302 20 90

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal.
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklal!

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim; bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
'Medeniyet' dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma, sakın.
Siper et gövdeni, dursun bu hayasızca akın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri 'toprak' diyerek geçme, tanı:
Düşün altında binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı.
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şuheda!
Canı, cananı, bütün varımı alsın da hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden, ilahi, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar -ki şahadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerihamdan, ilahi, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-i mücerred gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arsa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal!
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklal!

Mehmet Âkif ERSOY

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği!

Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaî bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler. Hatta bu iktidar sahipleri şahsi menfaatlerini, müstevfîlerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı!

İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal ATATÜRK

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler,

Eğitim ve öğretim hayatınızda verdiğiniz emeğin karşılığını almak ve emellerinizin gerçekleşmesine yardımcı olacağını düşündüğünüz bir üniversiteye girmek arzusunda olduğunuzu biliyoruz. Bu nedenle derslerinizde size yardımcı olacak, sizi ÖSYM tarzı sorularla destekleyecek bir kaynakla karşınızdayız.

Bu kitap hazırlanırken müfredatta hangi konuya ne kadar süre ayrıldığı, hangi kazanımlara öncelik verildiği ve bu önceliğin ÖSYM sınavlarında karşınıza çıkma olasılığı düşünülmüştür. Kitapta, ÖSYM mantığı dikkate alınarak her seviyeye uygun soru tipine yer verilmiştir.

Test başlıklarının kazanımlara göre hazırlandığı bu kitabın her sayfasında sizin zihninizde yer edecek ve öğrenmenizi kolaylaştıracak temel bilgiler ve soruları çözmenizde size rehber olacak bazı önemli noktalar vurgulanmıştır.

Bu kitap, alanında uzman yazarlar tarafından hazırlanmış olup basımından önce de yine uzman öğretmenler tarafından incelenmiştir. Bu açıdan kitabın sizler için güvenilir bir kaynak olduğu inancını taşıyoruz.

Hayatınız boyunca gireceğiniz tüm sınavlarda başarının sizlerle kucaklaşması dileğiyle...

TÜMLER YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Edebiyat Nedir? Edebiyatın Güzel Sanatlarla ve Bilimle İlişkisi	13
Dilin Kullanımından Doğan Türleri ve İletişim Öğeleri.....	15
Türkçenin Tarihî Gelişimi ve Dönemleri - I.....	17
Türkçenin Tarihî Gelişimi ve Dönemleri - II.....	19
Metinlerin Sınıflandırılması (Edebî Metinler) - I.....	21
Metinlerin Sınıflandırılması (Edebî Metinler) - II.....	23
Metinlerin Sınıflandırılması / Öğretici Metinler	25
Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatında Öğretici Metinler - I	27
Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatında Öğretici Metinler - II	29
Sözlü Anlatım Türleri ve Özellikleri	31
Şiir Bilgisi / Şiirde Ahenk - I.....	33
Şiir Bilgisi / Şiirde Ahenk - II.....	35
Şiir Bilgisi / Şiirde Ahenk - III.....	37
Şiir Bilgisi / Şiirde Ahenk - IV	39
Şiir Bilgisi / Şiirde Yapı - I.....	41
Şiir Bilgisi / Şiirde Yapı - II.....	43
Şiir Bilgisi / Şiirde Yapı - III.....	45
Şiir Bilgisi / Şiirde Anlam Özellikleri / Tema - Konu	47
Şiir Bilgisi / Şiirde İmge - Söz Sanatları - I.....	49
Şiir Bilgisi / Şiirde İmge - Söz Sanatları - II.....	51
Şiir Bilgisi / Şiirde İmge - Söz Sanatları - III.....	53
Şiir Bilgisi (Karma) - I	55
Şiir Bilgisi (Karma) - II	57
Şiir Bilgisi (Karma) - III	59
İslamiyet'in Kabulünden Önceki Türk Şiiri.....	61
Geçiş Dönemi Türk Edebiyatı	63
Halk Şiiri ve Temsilcileri - I.....	65
Halk Şiiri ve Temsilcileri - II.....	67
Halk Şiiri ve Temsilcileri - III.....	69
Halk Şiiri ve Temsilcileri (Karma)	71
Divan Şiiri ve Temsilcileri - I.....	73
Divan Şiiri ve Temsilcileri - II.....	75
Divan Şiiri ve Temsilcileri - III.....	77
Divan Şiiri ve Temsilcileri - IV	79
Divan Nesri.....	81
Divan Edebiyatı (Karma)	83
Edebî Akımlar - I	85
Edebî Akımlar - II	87
Batı Etkisinde Gelişen Türk Şiiri / Tanzimat Dönemi Şiiri	89
Batı Etkisinde Türk Şiiri / Servetifünun ve Fecriati Şiiri.....	91
Batı Etkisinde Türk Şiiri / Millî Edebiyat Dönemi Şiiri.....	93
Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri / Öz (Saf) Şiir - Yedi Meşaleciler - I.....	95
Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri / Öz (Saf) Şiir - Yedi Meşaleciler - II.....	97
Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri / Serbest Nazım ve Toplumcu Şiir	99
Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri / Millî Edebiyat Zevk ve Anlayışını Sürdüren Şiir.....	101
Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri / Garip Akımı (I. Yeni Şiir Anlayışı)	103
Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri / İkinci Yeni Şiir Anlayışı.....	105
Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri / 1960 Sonrası Millî ve Dinî Anlayışı Öne Çıkaran Şiir Anlayışı	107
Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri / 1960 Sonrası Toplumcu Şiir Anlayışı.....	109
Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri / 1980 Sonrası Türk Şiiri Anlayışı	111
Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri / Cumhuriyet Dönemi'ndeki Halk Şiiri	113
Batı Etkisinde Türk Şiiri (Karma) - I.....	115
Batı Etkisinde Türk Şiiri (Karma) - II.....	117
Hikâye ve Romanın Tanımı / Tarihsel Gelişimi / Unsurları ve Çeşitleri.....	119

Hikâye ve Roman / Kullanılan Anlatım Biçimleri ve Teknikleri / Anlatıcı Bakış Açısı.....	121
Tanzimat Dönemi'nde Hikâye ve Roman - I.....	123
Tanzimat Dönemi'nde Hikâye ve Roman - II.....	125
Servetifünun Dönemi'nde Hikâye ve Roman.....	127
Millî Edebiyat Dönemi Hikâye ve Roman - I.....	129
Millî Edebiyat Dönemi Hikâye ve Roman - II.....	131
Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye ve Roman / Toplumcu Gerçekçi Eserler - I.....	133
Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye ve Roman / Toplumcu Gerçekçi Eserler - II.....	135
Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye ve Roman / Bireyin İç Dünyasını Esas Alan Eserler - I.....	137
Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye ve Roman / Bireyin İç Dünyasını Esas Alan Eserler - II.....	139
Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye ve Roman / Millî ve Dinî Duyarlılığı Dile Getiren Eserler.....	141
Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye ve Roman / Modernist Eserler - I.....	143
Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye ve Roman / Modernist Eserler- II.....	145
Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye ve Roman / Karma - I.....	147
Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye ve Roman / Karma - II.....	149
Hikâye ve Roman / Genel Karma - I.....	151
Hikâye ve Roman / Genel Karma - II.....	153
Tiyatronun Genel Özellikleri ve Geleneksel Türk Tiyatrosu.....	155
Tiyatroda Terimler ve Modern Tiyatro.....	157
Batı Etkisinde Gelişen Türk Tiyatrosu - I.....	159
Batı Etkisinde Gelişen Türk Tiyatrosu - II.....	161
Batı Etkisinde Gelişen Türk Tiyatrosu - III.....	163
Masal ve Fabl.....	165
Destan - Efsane.....	167
Dünya Edebiyatı.....	169
Türk Dünyası Edebiyatı.....	171

TARİH

Tarih ve Zaman.....	175
İnsanlığın İlk Dönemleri - I.....	177
İnsanlığın İlk Dönemleri - II.....	179
Orta Çağ'da Dünya.....	181
İlk ve Orta Çağlarda Türk Dünyası - I.....	183
İlk ve Orta Çağlarda Türk Dünyası - II.....	185
İslam Medeniyetinin Doğuşu - I.....	187
İslam Medeniyetinin Doğuşu - II.....	189
Türklerin İslamiyet'i Kabulü ve İlk Türk-İslam Devletleri - I.....	191
Türklerin İslamiyet'i Kabulü ve İlk Türk-İslam Devletleri - II.....	193
Yerleşme ve Devletleşme Sürecinde Selçuklu Türkiyesi - I.....	195
Yerleşme ve Devletleşme Sürecinde Selçuklu Türkiyesi - II.....	197
Beylikten Devlete Osmanlı Siyaseti (1302-1453).....	199
Devletleşme Sürecinde Savaşçılar ve Askerler.....	201
Beylikten Devlete Osmanlı Medeniyeti (1302-1453).....	203
Dünya Gücü Osmanlı (1453-1595) - I.....	205
Dünya Gücü Osmanlı (1453-1595) - II.....	207
Dünya Gücü Osmanlı (1453-1595) - III.....	209
Sultan ve Osmanlı Merkez Teşkilatı / Klasik Çağda Osmanlı Toplum Düzeni.....	211
Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595-1774).....	213
Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı Devleti - I.....	215
Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı Devleti - II.....	217
Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914) - I.....	219
Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914) - II.....	221
Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri - I.....	223
Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri - II.....	225
Sermaye ve Emek - I.....	227
Sermaye ve Emek - II / XIX ve XX. Yüzyılda Değişen Gündelik Hayat.....	229

20. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti ve Dünya - I.....	231
20. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti ve Dünya - II.....	233
20. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti ve Dünya - III.....	235
Millî Mücadele - I.....	237
Millî Mücadele - II.....	239
Millî Mücadele - III.....	241
Atatürkçülük ve Türk İnkıabı - I.....	243
Atatürkçülük ve Türk İnkıabı - II.....	245
İki Savaş Arasındaki Dönemde Türkiye ve Dünya - I.....	247
İki Savaş Arasındaki Dönemde Türkiye ve Dünya - II.....	249
II. Dünya Savaşı Sürecinde Türkiye ve Dünya.....	251
II. Dünya Savaşı Sonrasında Türkiye ve Dünya - I.....	253
II. Dünya Savaşı Sonrasında Türkiye ve Dünya - II.....	255
Toplumsal Devrim Çağında Türkiye ve Dünya.....	257
21. Yüzyılın Eşiğinde Türkiye ve Dünya - I.....	259
21. Yüzyılın Eşiğinde Türkiye ve Dünya - II.....	261
Genel Tekrar Testi.....	263

COĞRAFYA

Biyçeşitlilik ve Ekosistem - I.....	267
Biyçeşitlilik ve Ekosistem - II.....	269
Ekstrem Olaylar ve Küresel İklim Değişimi.....	271
Nüfus Politikaları.....	273
Türkiye'de Nüfus Politikaları.....	275
Şehirlerin Gelişimleri ve Fonksiyonları.....	277
Şehirlerin Etki Alanları ve Türkiye'de Şehirler.....	279
Türkiye'de Kır Yerleşmeleri.....	281
Üretim-Dağıtım ve Tüketim.....	283
Dünyada ve Türkiye'de Doğal Kaynaklar.....	285
Geçmişten Geleceğe Şehir ve Ekonomi.....	287
Türkiye'nin Ekonomi Politikaları.....	289
Türkiye'de Tarımı Etkileyen Faktörler.....	291
Türkiye'de Tarım.....	293
Türkiye'de Ormancılık ve Hayvancılık.....	295
Türkiye'de Madencilik.....	297
Türkiye'de Enerji Kaynakları.....	299
Türkiye'de Sanayi.....	301
Türkiye'nin İşlevsel Bölgeleri ve Kalkınma Planları.....	303
Hizmet Sektörünün Ekonomideki Yeri.....	305
Dünya Ticareti ve Ticaret Bölgeleri.....	307
Türkiye'de Ticaret.....	309
Ulaşım Sistemlerinin Gelişimi ve Türkiye'de Ulaşım.....	311
Türkiye Turizmi.....	313
İlk Uygarlıkların Ortaya Çıkışı.....	315
Kültür Bölgelerinin Oluşumu.....	317
Türk Kültürü ve Uygarlıkların Merkezi: Anadolu.....	319
Uluslararası Ticaret.....	321
Uluslararası Turizm.....	323
Sanayileşme Süreci.....	325
Tarım ve Ekonomi İlişkisi.....	327
Küresel ve Bölgesel Örgütler - I.....	329
Küresel ve Bölgesel Örgütler - II.....	331
Jeopolitik Konum.....	333
Türkiye'nin Jeopolitik Konumu.....	335

Ülkeler Arası Etkileşim - I	337
Ülkeler Arası Etkileşim - II	339
Çevre Sorunları ve Türleri	341
Madencilik ve Çevre	343
Doğal Kaynakların Haklı Kullanımı ve Arazi Kullanım Şeklinin Çevreye Etkisi	345
Küresel Çevre Sorunlarının Yayılması	347
Atıklar ve Geri Dönüşüm	349
Çevre Sorunlarına Yönelik Yaklaşımlar - I.....	351
Çevre Sorunlarına Yönelik Yaklaşımlar - II.....	353
Çevre Sorunlarına Yönelik Yaklaşımlar - III.....	355

FELSEFE GRUBU

Felsefeyi Tanıma / Felsefe ile Düşünme	359
Bilgi Felsefesi / Varlık Felsefesi.....	361
Sanat Felsefesi / Siyaset Felsefesi.....	363
Din Felsefesi / Bilim Felsefesi.....	365
Ahlak Felsefesi	367
Felsefi Okuma-Yazma	369
6. Yüzyıl Felsefesi / 15. Yüzyıl Felsefesi	371
17. Yüzyıl Felsefesi / 18. Yüzyıl Felsefesi	373
19. Yüzyıl Felsefesi	375
20. Yüzyıl Felsefesi	377
Psikolojinin Konusu ve Bilim Olma Süreci / Psikoloji Ekolleri ve Yaklaşımları	379
Psikolojide Ölçüt ve Amaçlar / Psikolojide Araştırma Yöntem ve Teknikleri	381
Psikolojinin Alt Dalları / Psikolojinin Diğer Bilimler ile İlişkisi.....	383
Psikolojinin Temel Süreçleri / Beden ve Zihin Karmaşası	385
Kalıtım ve Çevrenin Psikolojik Süreç ve Davranışlara Etkisi	387
Duyum / Algı / Uyarılma İhtiyacı ve Güdüleme.....	389
Duygular / Çatışma / Sosyal Etkiler	391
Öğrenme, Bellek ve Düşünme.....	393
Düşünme Türleri, Zekâ ve Yaratıcılık	395
Ruh Sağlığının Temelleri Kişilik Gelişimi / Stres.....	397
Ruh Sağlığı Savunma Mekanizmaları ve Çatışma / Sosyolojinin Konusu ve Özellikleri.....	399
Toplum Oluşturan Unsurlar / Sosyolojinin Doğuşu.....	401
Sosyolojinin Yöntem ve Teknikleri / Sosyolojinin İlişkili Olduğu Bilimler.....	403
Birey ve Toplum - Sosyalleşme / Toplumsal Yapı	405
Toplumsal Tabakalaşma ve Türkiye'de Tabakalaşma / Toplumsal Değişme ve Gelişme.....	407
Toplumsal Değişme ve Gelişme - Modernleşme / Toplum ve Kültür	409
Kültür / Toplumsal Kurumlar	411

Toplumsal Kurumlar - Evlilik Türleri / Eğitim Kurumu	413
Toplumsal Kurumlar - Ekonomi / İş Bölümü	415
Toplumsal Kurumlar - Siyaset / Klasik Mantık - Mantiğin Alanı ve İlkeleri	417
Mantık İlkeleri / Kavram ve Terim	419
Kavramların Gösterme Hâlleri / Beş Tümel	421
Tanım / Önerme	423
Bileşik Önermeler	425
Önermeler Arası İlişkiler / Kıyas	427
Sembolik Mantık / Önerme Eklemleri	429
Sembolik Mantık - Tablo Çizme / Doğruluk Tablosu	431
Sembolik Mantık - Çıkarımların Geçerliliğinin Denetlenmesi / Çözümleyici Çizelge	433
Çözümleyici Çizelge ile Denetleme / Niceleme / Yüklemeler Mantığı	435
Sembolik Mantık - Yorumlama / Önermelerin Denetlenmesi	437

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

Dünya ve Ahiret - I	441
Dünya ve Ahiret - II	443
Kur'an'a Göre Hz. Muhammed - I	445
Kur'an'a Göre Hz. Muhammed - II	447
Kur'an'da Bazı Kavramlar - I	449
Kur'an'da Bazı Kavramlar - II	451
Kur'an'dan Mesajlar	453
İnançla İlgili Meseleler - I	455
İnançla İlgili Meseleler - II	457
İslam ve Bilim - I	459
İslam ve Bilim - II	461
Anadolu'da İslam - I	463
Anadolu'da İslam - II	465
İslam Düşüncesinde Tasavvufi Yorumlar ve Mezhepler - I	467
İslam Düşüncesinde Tasavvufi Yorumlar ve Mezhepler - II	469
Güncel Dinî Meseleler - I	471
Güncel Dinî Meseleler - II	473
Yaşayan Dinler - I	475
Yaşayan Dinler - II	477
Genel Tekrar Testi	479

AYT

TÜM DERSLER SORU BANKASI

SÖZEL

Türk Dili ve Edebiyatı

Tarih

Coğrafya

Felsefe Grubu

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Jale KILIÇ ÖZGEN

Test Başlıkları

- Test 1:** Edebiyat Nedir? Edebiyatın Güzel Sanatlarla ve Bilimle İlişkisi
- Test 2:** Dilin Kullanımından Doğan Türleri ve İletişim Ögeleri
- Test 3:** Türkçenin Tarihî Gelişimi ve Dönemleri - I
- Test 4:** Türkçenin Tarihî Gelişimi ve Dönemleri - II
- Test 5:** Metinlerin Sınıflandırılması (Edebî Metinler) - I
- Test 6:** Metinlerin Sınıflandırılması (Edebî Metinler) - II
- Test 7:** Metinlerin Sınıflandırılması / Öğretici Metinler
- Test 8:** Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatında Öğretici Metinler - I
- Test 9:** Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatında Öğretici Metinler - II
- Test 10:** Sözlü Anlatım Türleri ve Özellikleri
- Test 11:** Şiir Bilgisi / Şiirde Ahenk - I
- Test 12:** Şiir Bilgisi / Şiirde Ahenk - II
- Test 13:** Şiir Bilgisi / Şiirde Ahenk - III
- Test 14:** Şiir Bilgisi / Şiirde Ahenk - IV
- Test 15:** Şiir Bilgisi / Şiirde Yapı - I
- Test 16:** Şiir Bilgisi / Şiirde Yapı - II
- Test 17:** Şiir Bilgisi / Şiirde Yapı - III
- Test 18:** Şiir Bilgisi / Şiirde Anlam Özellikleri / Tema - Konu
- Test 19:** Şiir Bilgisi / Şiirde İmge - Söz Sanatları - I
- Test 20:** Şiir Bilgisi / Şiirde İmge - Söz Sanatları - II
- Test 21:** Şiir Bilgisi / Şiirde İmge - Söz Sanatları - III
- Test 22:** Şiir Bilgisi (Karma) - I
- Test 23:** Şiir Bilgisi (Karma) - II
- Test 24:** Şiir Bilgisi (Karma) - III
- Test 25:** İslamiyet'in Kabulünden Önceki Türk Şiiri
- Test 26:** Geçiş Dönemi Türk Edebiyatı
- Test 27:** Halk Şiiri ve Temsilcileri - I
- Test 28:** Halk Şiiri ve Temsilcileri - II
- Test 29:** Halk Şiiri ve Temsilcileri - III
- Test 30:** Halk Şiiri ve Temsilcileri (Karma)
- Test 31:** Divan Şiiri ve Temsilcileri - I
- Test 32:** Divan Şiiri ve Temsilcileri - II
- Test 33:** Divan Şiiri ve Temsilcileri - III
- Test 34:** Divan Şiiri ve Temsilcileri - IV
- Test 35:** Divan Nesri
- Test 36:** Divan Edebiyatı (Karma)
- Test 37:** Edebî Akımlar - I
- Test 38:** Edebî Akımlar - II
- Test 39:** Batı Etkisinde Gelişen Türk Şiiri / Tanzimat Dönemi Şiiri
- Test 40:** Batı Etkisinde Türk Şiiri / Servetifünun ve Fecriati Şiiri
- Test 41:** Batı Etkisinde Türk Şiiri / Millî Edebiyat Dönemi Şiiri
- Test 42:** Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri / Öz (Saf) Şiir - Yedi Meşaleciler - I
- Test 43:** Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri / Öz (Saf) Şiir - Yedi Meşaleciler - II
- Test 44:** Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri / Serbest Nazım ve Toplumcu Şiir
- Test 45:** Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri / Millî Edebiyat Zevk ve Anlayışını Sürdüren Şiir
- Test 46:** Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri / Garip Akımı (I. Yeni Şiir Anlayışı)
- Test 47:** Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri / İkinci Yeni Şiir Anlayışı
- Test 48:** Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri / 1960 Sonrası Millî ve Dinî Anlayışı Öne Çıkaran Şiir Anlayışı
- Test 49:** Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri / 1960 Sonrası Toplumcu Şiir Anlayışı
- Test 50:** Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri / 1980 Sonrası Türk Şiiri Anlayışı
- Test 51:** Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri / Cumhuriyet Dönemi'ndeki Halk Şiiri
- Test 52:** Batı Etkisinde Türk Şiiri (Karma) - I
- Test 53:** Batı Etkisinde Türk Şiiri (Karma) - II
- Test 54:** Hikâye ve Romanın Tanımı / Tarihsel Gelişimi / Unsurları ve Çeşitleri
- Test 55:** Hikâye ve Roman / Kullanılan Anlatım Biçimleri ve Teknikleri / Anlatıcı Bakış Açısı
- Test 56:** Tanzimat Dönemi'nde Hikâye ve Roman - I
- Test 57:** Tanzimat Dönemi'nde Hikâye ve Roman - II
- Test 58:** Servetifünun Dönemi'nde Hikâye ve Roman - II
- Test 59:** Millî Edebiyat Dönemi Hikâye ve Roman - I
- Test 60:** Millî Edebiyat Dönemi Hikâye ve Roman - II
- Test 61:** Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye ve Roman / Toplumcu Gerçekçi Eserler - I
- Test 62:** Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye ve Roman / Toplumcu Gerçekçi Eserler - II
- Test 63:** Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye ve Roman / Bireyin İç Dünyasını Esas Alan Eserler - I
- Test 64:** Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye ve Roman / Bireyin İç Dünyasını Esas Alan Eserler - II
- Test 65:** Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye ve Roman / Millî ve Dinî Duyarlılığı Dile Getiren Eserler
- Test 66:** Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye ve Roman / Modernist Eserler - I
- Test 67:** Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye ve Roman / Modernist Eserler - II
- Test 68:** Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye ve Roman / Karma - I
- Test 69:** Cumhuriyet Dönemi'nde Hikâye ve Roman / Karma - II
- Test 70:** Hikâye ve Roman / Genel Karma - I
- Test 71:** Hikâye ve Roman / Genel Karma - II
- Test 72:** Tiyatronun Genel Özellikleri ve Geleneksel Türk Tiyatrosu
- Test 73:** Tiyatroda Terimler ve Modern Tiyatro
- Test 74:** Batı Etkisinde Gelişen Türk Tiyatrosu - I
- Test 75:** Batı Etkisinde Gelişen Türk Tiyatrosu - II
- Test 76:** Batı Etkisinde Gelişen Türk Tiyatrosu - III
- Test 77:** Masal ve Fabl
- Test 78:** Destan - Efsane
- Test 79:** Dünya Edebiyatı
- Test 80:** Türk Dünyası Edebiyatı

1. Sanatkârlar; günlük dili işleyerek, eserlerine dilin içinden çıkardıkları tatlar katarak, bazen de yepyeni buluşlarla bizde bambaşka duygular uyandırarak dilin tadına varmamızı sağlarlar. Onların eserleri ile dilimizin güzelliğini fark eder, dilimizi daha çok severiz. Örneğin Ziya Saba "Çiçeğin rengi soldu, bitti şarkısı kuşun / Yol تنها, dal mecalsiz, su durgun / Tabut yapılan tahta, ev ev taşınan odun / Bahar, ümit yerine; ey kış, içimde korkun" dizelerinde yine günlük sözcükleri kullanıyor ama kuşlara şarkı söylüyor; dalı mecalsiz yapıyor.

Bu parçadan yola çıkılarak dil ve edebiyat arasındaki ilişki için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Edebî eserlerde dil değişken değildir.
B) Edebiyatta kullanılan dil, çağrışımlarla zenginleştirilir.
C) Edebî eserlerde kelimeler değiştirilmemiş gerçeklikle sunulur.
D) Dilin kullanımı gerçek anlamlı kelimelerle sağlanır.
E) Edebî eserde yer alan kelimeler insan zihnine bilgi olarak yerleşir.

2. Edebiyat, diğer güzel sanat dallarından kullanılan malzeme ve kendini ifade ediş tarzıyla ayrılır.

Bu metindeki bilgiye göre,

görsellerinden hangileri edebiyat ile aynı sınıflandırma içinde değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

Edebiyat; olay, düşünce, duygu ve hayallerin dil aracılığıyla sözlü veya yazılı olarak biçimlendirilmesi sanatına verilen addır. Edebiyatın diğer adı "yazın"dır.

Bilim; evrenin veya olayların bir bölümünü konu olarak seçen, deneye dayanan yöntemler ve gerçeklikten yararlanarak sonuç çıkarmaya çalışan düzenli bilgidir. Bilimin diğer adı "ilim"dir.

Edebî eserler oluşturulurken kimi bilim dallarından yararlanıldığı görülür.

- Psikoloji,
- Tarih,
- Sosyoloji,
- Felsefe,
- Coğrafya

bilimleri edebî eserlerde en çok faydalanılan bilimlerdir.

Bilim de sanat da bütün insanlığa seslenen evrensel bir niteliğe sahiptir.

Bilimin de edebiyatın da temeline insan vardır. Her ikisinin de temel konusu insandır.

3. Güzel sanatlar işitsel, görsel ve dramatik sanatlar olmak üzere üç gruba ayrılır.

Buna göre aşağıdaki sanatlardan hangisi diğerlerinden farklı bir grubun içindedir?

- A) Dans B) Bale C) Sinema
D) Tiyatro E) Edebiyat

4. Duyguların, düşüncelerin, hayallerin, gözlemlerin ya da olayların sözlü ya da yazılı olarak estetik bir şekilde dile getirilmesine edebiyat denir.

Bu tanımdan yola çıkılarak edebiyat için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Güzellik anlayışına sahiptir.
B) Hisler dile getirilir.
C) Sözlü ifadeleri mutlaka yazıyla dile getirir.
D) Fikirleri aktarma aracıdır.
E) Görme duyusundan yararlanarak aktarımlar yapar.

5. O zaferler getiren atların
Nalları altındanmış;
Gidiş akına,
Gelişleri akındanmış.

Yolları eline dolayan;
Beldeler, ülkeler avlayan
Süvarileri varmış ki
Oğuz, Bilge, Süleyman'mış.

Bu dizelerden yola çıkılarak edebiyatın aşağıdaki bilimlerden hangisi ile ilişkili olduğu söylenebilir?

- A) Coğrafya B) Din C) Tarih
D) Psikoloji E) Sosyoloji

- 6 • İnsanların tutkularını, içinden geçeni sözcüklere yeni anlamlar yükleyerek onları konuşturur.
- Dil aracılığı ile insandan insana ve nesilden nesile aktarılan beşerî ifadedir.
  - En büyük duyguları aktarma sanatıdır.
  - Sanatın ilkelerini, kurallarını ve bu yolda oluşturulmuş ürünleri inceleyen bilim dalıdır.

Edebiyatla ilgili bu tanımlardan yola çıkılarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kelimeler sözlük anlamları ile kullanılarak kelimelerde çağrışım amacı güdülür.
- B) İletişim ögesi olmasında dil önemli bir etkidir.
- C) Duyguları iletmede etkisi büyüktür.
- D) Kelimelerde çok anlamlılık esastır.
- E) Edebî ürünleri inceleyen bir bilimdir.

7. Bilim olayların araştırma yoluyla seçilerek neye dayanan yöntemler ve gerçeklikten yararlanılarak sonuç çıkarmaya çalışan düzenli bir sistemdir. Edebiyat ise duyguları ve düşünceleri estetik bir şekilde anlatma sanatıdır. Bilimin de edebiyatın da merkezinde "insan" vardır. Sadece bu iki unsur arasındaki önemli fark insanı anlatma şeklidir. Ancak edebiyatın dili araç olarak kullanan bütün bilim dallarıyla doğrudan ya da dolaylı olarak ilişkisi vardır.

Bu parçadan yola çıkılarak edebiyat ve bilim için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bilimin ve edebiyatın amacı farklıdır.
- B) Her ikisi de dil unsurundan yararlanır.
- C) Her ikisinin merkezinde de insan vardır.
- D) Her zaman birbirleriyle doğrudan ilişki içindedirler.
- E) Edebiyat bilim gibi deneysellik yoktur.

Güzel sanatlar, duyu ve düşünceleri anlatmada kullandıkları araçlara göre üç gruba ayrılır:

İşitsel (Fonetik) Sanatlar

- Müzik
- Edebiyat

Görsel (Plastik) Sanatlar

- Resim
- Heykel
- Mimari
- Hat

Dramatik (Ritmik) Sanatlar

- Tiyatro
- Sinema
- Bale
- Opera
- Dans

Güzel Sanatların Özellikleri

- Güzel sanatların en belirleyici özelliği güzel ve etkileyici olmasıdır.
- Bir sanat eseri biriciktir, eşi ve benzeri yoktur.
- Sanatta güzellik kişiden kişiye değişir. Bu nedenle sanat öznel bir kavramdır.
- Sanat eseri, evrensel bir özellik taşır.
- Sanat eserinin değeri, onun kalıcılığına bağlıdır.

8. • Divan edebiyatında Fuzûlî'nin *Su Kasidesi* önemli naat örneklerinden biridir. *Su Kasidesi*'nde Hz Muhammed'e övgüler vardır.

- Halk edebiyatında Yunus Emre'nin yazdığı ilahiler, Allah aşkını işleyen şairlerdir.

Bu bilgilerden yola çıkılarak edebiyatın aşağıdaki hangi alanla olan ilişkisinden söz edilebilir?

- A) Din B) Coğrafya C) Felsefe
D) Sosyoloji E) Psikoloji

9. *Aya Yolculuk* romanı uzayın gizemine ilgi duyan insanın bu sonsuzluğa yönelişin coşkusunu anlatan ilk roman özelliği taşımaktadır. İnsanoğlunun ayın yüzeyine ayak basmasından 104 yıl önce yazılan bu roman, edebiyatta bilim kurgu türünün öncüsü Jules Verne'nin en ünlü eserlerindedir.

Bu bilgiden yola çıkılarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bilim edebiyatı etkiler.
- B) Nesnel konular edebiyatta anlatılabilir.
- C) Bilim kurgu tarzındaki romanlar gerçekçidir.
- D) Bilimsel terimler, edebiyata olduğu gibi aktarılır.
- E) Edebiyat, bilimi etkileyerek yönlendirebilir.

- 10 • Edebî metinlerde mekân önemli bir unsurdur. Mekân ve mekânın bağlı olduğu koşullar, olaylara ve kahramanlara yön verir.

- Edebî eserlerde kahramanların iç dünyası yansıtılabilir.
- Edebî eserlerde sosyal çevredeki insan ilişkileri anlatılabilir.
- Edebiyat varoluş, iyilik, bilgi, doğruluk ve güzellik konuları ile ilgilidir.

Yukarıdaki ifadelerde edebiyatın hangi bilimle olan ilişkisinden söz edilmemiştir?

- A) Psikoloji B) Sosyoloji C) Felsefe
D) Coğrafya E) Tarih

1. • Azeri Türkçesi
• Türkiye Türkçesi
• Uygur Türkçesi

Yukarıdaki ifadeler için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bir dilin bilinmeyen zamanlarında metinlerle takip edilemeyen dönemde yazılmış kollarıdır.
B) Bir dilin metinlerle takip edilebilen yakın zaman dilimindeki kollarıdır.
C) Bir dilin ülke içindeki konuşma farklılıklarıdır.
D) Belli bir topluluğun anlayabileceği sözcük dağarcığıdır.
E) Aynı meslek grupları içerisindeki insanların kullandığı özel dildir.

2.

I
• Orta Anadolu'da aşırı tiz insanlara "efenekli" denmesi
• Kuzey Anadolu'da temmuz ayına "orak ayı" denmesi
• Batı Anadolu'da havuca "keşir" denmesi
II
• Türkiye Türkçesinde "Sevmek ve saymak önemlidir." cümlesinin Azeri Türkçesinde "Sevmək və saymək vacibdir." şeklinde ifade edilmesi.

Bu örneklerden yola çıkılarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dil, farklı özellikler göstermektedir.
B) I. kutucuktaki örnekler dil özelliklerinden lehçeye örnektir.
C) II. kutucuktaki örnekler dil özelliklerinden şiveye örnektir.
D) I. kutucuktaki örnekler dil özelliklerinden ağıza, II. kutucuktaki örnekler ise dil özelliklerinden şiveye örnektir.
E) Dilde bölgesel ve ülkeler arası farklar olabilir.

İnsanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşmaya **dil** denir.

Aynı dil içinde ses, şekil, söz dizimi ve anlamca farklılıklar gösterebilen, belli yerleşim bölgelerine veya sınıflara özgü olan konuşma diline **ağız** denir.

Ağız sözcüğü genellikle halk arasında "**şive**" sözcüğü ile karıştırılır. Bir kişinin yöresel ağızla konuşması genellikle "... şive ile konuşuyor." şeklinde yanlış adlandırılır. Oysaki "şive", bir dilin tarihî süreç içinde bilinen dönemlerinde ayrılmış kollarıdır.

Her dil, zaman içinde bir takım değişikliklere uğrar. Başka dillerden kelime alır veya başka dillere kelime verir fakat asıl yapısını mutlaka korur.

Konuşma diline daha çok yöresel ağız hâkimdir. Bir kişi, yöresel ağız ile konuşurken zorlanmaz ve kendini rahat hisseder. Bununla birlikte herkes, resmî işlerinde, yazışmalarda, eğitim ve öğretim faaliyetlerinde standart dili kullanır. Çünkü standart dil, bir ülkenin ortak anlaşma aracıdır.

3. (I) Bir dilin kullanımında bölgesel ve kültürel farklılıklar sonucu çeşitlenmeler vardır. (II) Bu çeşitlenmeler arasında yer alan **ağız** bir dilin bir ülke sınırları içindeki farklı yerleşim bölgelerindeki konuşma biçimidir. Örnek olarak Trakya ağızı verilebilir. (III) **Argo** ise ortak dilden ayrı olarak belirli toplulukların söz dizimi ve anlam bakımından farklılık gösteren kelime dağarcığıdır. (IV) **Jargon**, aynı meslek veya topluluktaki insanların ortak dilden ayrı olarak kullandıkları özel sözcüklerdir. (V) **Lehçe**, yazılı kaynaklarla bir dilin izlenebilen tarihî gelişimi içinde ayrılmış kollarıdır, buna Özbek Türkçesi, Türkmen Türkçesi örnek olarak verilebilir. (VI) **Şive** ise bir dilin tarihî gelişimi içinde yazılı kaynaklardan izlenemeyen dönemlerinde ayrılmış kollarıdır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerdeki altı çizili sözcüklerden hangileri yer değiştirirse bilgi yanlışlığı düzeltilmiş olur?

- A) II ve III   B) II ve VI   C) III ve V
D) IV ve V   E) V ve VI

4. Halk ağzında "caka satmak" gösteriş yapmak anlamına gelen bir söz öbeğidir.

Buna göre bu söz öbeğinin özelliği için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Jargon   B) Argo   C) Standart dil
D) Şive   E) Yazı dili

5. • İletişimi başlatan öge
• İletiyi alan, ona anlam verip kodu çözen öge
• İletişime katılan ögelerin birlikte bulunduğu ortam
• Göndericinin iletisine alıcının verdiği karşılık

Bu tanımlardan hangisi aşağıdaki iletişim ögelerinden herhangi birine ait değildir?

- A) Kanal   B) Alıcı   C) Gönderici
D) Dönüt   E) Bağlam

6. Bir dilin metinlerle takip edilebilen daha yakın zamanlardaki kollarına şive denir. Şekil ve kelime bakımlarından tarihsel, bölgesel sebeplerden dolayı bu diller farklılık gösterebilir. Şivelere örnek olarak Karadeniz ve Trakya şivesini gösterebiliriz.

Bu parçada altı çizili sözcüklerden hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Bir anne, çocuklarının odasına giderek bugün ne yemek istediklerini sorar. Bu soruya çocuklarından Kuzey, "Makarna yemek istiyorum." şeklinde cevap verir. Ece de "Makarnanın yanında köfte de olsun." cümlesini annesine iletir.

Bu parçada iletişim öğelerinden hangisi yoktur?

- A) Kod B) Mesaj
C) Alıcı D) Bağlam
E) Gönderici

8. İletişim ile ilgili olarak,

- I. Düşünce ve duyguların başkalarını aktarımını sağlar.
II. İnsanların varoluşundan itibaren iletişim süreci başlamıştır.
III. İnsanlar iletişim kurarken sadece dili araç olarak kullanır.

İfadelerinden hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

İletişim Unsurları

Gönderici (Kaynak)

- Bir bilgiyi, bir dileği alıcıya gönderen ögedir.

Alıcı

- İletiyi alan ögedir.

İleti (Mesaj)

- Göndericinin iletileceği bilgi veya dileğin görsel ve işitsel hâle dönüşmüş şeklidir.

Kanal

- İletinin alıcıya ulaşmasında kullanılan yol ve araçtır.

Geri Bildirim (Dönüt)

- Göndericinin iletisine alıcının verdiği karşılıktır.

İletişimin tam olarak gerçekleşmesi için alıcının göndericiye geri bildirimde bulunması gerekir.

İletinin, alıcıya ulaşmasını sağlayan kanal sadece dil değildir. Işık, hava, ses vb. unsurlar iletinin alıcıya ulaşmasını sağlayabilir.

İleti, kodlar (şifreler) sayesinde alıcıya ulaşır. Her dil, o dilin konuşulduğu ülkede bir iletişim kodudur.

Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle birlikte iletişim yolları da çeşitlenmiştir. İnsanlar özellikle sosyal medya aracılığı ile geniş kitlelere ulaşan iletişim ağları kurmaktadır. Bu da iletişimi sadece aynı dili konuşan veya aynı ülkede yaşayan insanların kurduğu bir sistem olmaktan da çıkarmıştır.

9. ----, bir grup arasında dayanışma birliğini sürdürme bir meslek sırrını koruma amacıyla oluşturulurken ---- anlam değişiminin güçlü olduğu, nükteli etkili bir dil olarak belli bir grubun oluşturduğu söz varlığını ifade eder.

Bu cümledeki boşlukları sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Argo - jargon
B) Ağız - şive
C) Şive - lehçe
D) Lehçe - şive
E) Jargon - argo

10. (I) Konuşma dili, coğrafi bölgelere göre farklılıklar gösterir. (II) Dilin bu farklılıkları ağız, şive ve lehçeleri meydana getirir. (III) Ağza Trakya ağız, Karadeniz ağızı örnek gösterilebilir. (IV) Şiveye ise Özbekistan şivesi, Çuvaşça şivesi örnek gösterilirken lehçeye Azeri Türkçesi örnek olarak gösterilebilir.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve II
D) II ve III E) III ve IV

11.

		D	Y
I.	Türkiye Türkçesinde İstanbul ağızı örnek alınmıştır.	☒	☐
II.	Yazı dili, konuşma diline göre kural açısından sınırlı özelliğe sahiptir.	☐	☒
III.	Aynı coğrafyada söyleyiş farklılıklarına bağlı olarak ağızlar ortaya çıkmıştır.	☒	☐
IV.	Türk dilinden bilinmeyen bir dönemde ayrılan Çuvaşça ve Yakutça iki ayrı şivedir.	☒	☐
V.	Argo, ulusal dilin oluşumunda ve gelişmesinde önemli bir etkidir.	☐	☒

Yukarıdaki numaralanmış bilgilerden hangisinin Doğru (D) / Yanlış (Y) değerlendirmelerinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Türk edebiyatının dönemlere ayrılmasında aşağıdaki ölçütlerden hangisi yoktur?

- A) Tarihî olaylar
- B) Kazanılan savaşlar
- C) Din unsuru
- D) Lehçe ve şive farklılıkları
- E) Coğrafya

2. İslamiyet öncesi Türk edebiyatı ile ilgili bir araştırma yapacak olan öğrenci, aşağıdaki edebî dönemlerden hangisini araştırmalıdır?

- A) Divan edebiyatı - Halk edebiyatı
- B) Sözlü edebiyat - Yazılı edebiyat
- C) Millî Edebiyat - Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı
- D) Sözlü edebiyat - Halk edebiyatı
- E) Tanzimat Dönemi Edebiyatı - Divan edebiyatı

3. I. Divan edebiyatı
II. Anonim halk edebiyatı
III. Tasavvuf edebiyatı
IV. Âşık edebiyatı
V. Tanzimat Dönemi

Yukarıdaki Türk edebiyatının ana dönemleri göz önünde bulundurulduğunda numaralanmış dönemlerden hangisinin farklı bir edebî dönem sınıflandırılmasının içinde olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TÜRK YAZI DİLİNİN TARİHİ GELİŞİMİ:

1. Eski Türkçe:

Türklerin 8. yüzyıldan 13. yüzyıla kadar kullandıkları tek yazı dili Eski Türkçe'dir. Göktürk, Uygur ve Karahanlı devirleri eserleri, eski Türkçeyle yazılmıştır.

Eski Türkçe Dönemi'nde Yazılan Eserler

Orhun Abideleri

Kutadgu Bilig

Divanı Lügatit Türk

Atabetü'l Hakayık

2. Kuzey-Doğu Türkçesi - Batı Türkçesi :

Eski Türkçe'den sonra başlayan Orta Türkçe Devri, Türklerin yeni yazı dillerinin meydana geldiği bir dönemdir.

Bu devirde Türkçe Kuzey-Doğu ve Batı Türkçesi adı ile ikiye ayrılmıştır:

A. Kuzey-Doğu Türkçesi

13. yüzyıl ve 14. yüzyıllarda Eski Türkçe'nin devamı olarak Hazar Denizi'nin kuzeyinde ve Orta Asya'da kullanılmıştır. Bu yazı dili, Kuzey ve Doğu Türkçesi olmak üzere iki kolda gelişmiştir.

4. • *Irg Bitig*
• *Divan-ı Hikmet*
• *Orhun Yazıtları*
• *Prens Kalyanamkara ve Papamkara Hikâyesi*

Yukarıdaki eserlerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eski Türkçe dönemi eserleri olmaları
- B) Uygur Dönemi eserleri olmaları
- C) Geçiş Dönemi eserleri olmaları
- D) Karahanlı Dönemi eserleri olmaları
- E) Budizmi anlatmaları

5. Aprın Çor Tigin'in yazdığı herhangi bir dize, Türk edebiyatının hangi döneminde yazılmış olabilir?

- A) Halk edebiyatı
- B) Divan edebiyatı
- C) Sözlü edebiyat
- D) Geçiş Dönemi Edebiyatı
- E) Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı

6. Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı;

- I. Tanzimat Edebiyatı,
- II. ---,
- III. Fecriati Edebiyatı,
- IV. Millî Edebiyat,
- V. Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı

şeklinde kendi içinde dönemlere ayrılır. Numaralanmış boşluğa aşağıdaki dönemlerden hangisi getirilmelidir?

- A) Âşık edebiyatı
- B) Divan edebiyatı
- C) Tekke edebiyatı
- D) Servetifünun Edebiyatı
- E) Geçiş Dönemi Edebiyatı

7. Batı Türkçesi, 13. yüzyıldan günümüze kadar Azerbaycan, Anadolu ve Balkanlarda kullanılan Türkçedir. Batı Türkçesi, tarihî gelişimi içerisinde üç ana döneme ayrılır: ---

Yukarıdaki boşluğa sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Osmanlı Türkçesi, Eski Türkçe, Kuzey-Doğu Türkçesi
B) Eski Anadolu Türkçesi, Osmanlı Türkçesi, Türkiye Türkçesi
C) İlk Türkçe, Eski Türkçe, Türkiye Türkçesi
D) Kuzey-Doğu Türkçesi, Eski Türkçe, Osmanlı Türkçesi
E) Kuzey Türkçesi, Batı Türkçesi, Doğu Türkçesi

8. I. *Altun Yaruk* Eski Türkçe
II. *Yaprak Dökümü* Türkiye Türkçesi
III. *Şikâyetname* Osmanlı Türkçesi
IV. *Muhakemetü'l-Lugateyn* Eski Türkçe
V. *Göktürk Yazıtları* Eski Türkçe

Numaralanmış eserlerden hangisi karşı-sındaki tarihî dönemler ile uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Okul kütüphanesine giden öğrenci, Şeyh Galip'in *Hüsn ü Aşk* ve Orhan Pamuk'un *Kara Kitap* adlı eserini okumak için almak istediğini kütüphane görevlisine bildirmiştir.

Bu cümlede geçen eserler, sırasıyla Türkçenin hangi tarihî dönemlerine aittir?

- A) Osmanlı Türkçesi - Türkiye Türkçesi
B) Osmanlı Türkçesi - Eski Anadolu Türkçesi
C) Eski Türkçe - Türkiye Türkçesi
D) İlk Türkçe - Kuzey-Doğu Türkçesi
E) Eski Türkçe - Kuzey-Doğu Türkçesi

B. Batı Türkçesi:

Hazar Denizi'nin güneyinden geçerek batıya gelip yerleşen Oğuz Türklerinin yazı dilidir. 13. yüzyıldan günümüze kadar kesintisiz devam etmiştir. Batı Türkçesi, 3 devreye ayrılır:

a. Eski Anadolu Türkçesi:

13. yüzyıldan 16. yüzyıla kadar devam etmiştir. Anadolu beylikleri, Selçuklular ve ilk Osmanlı eserleri bu devreye aittir.

b. Osmanlı Türkçesi:

6. yüzyıldan 20. yüzyıla kadar devam etmiştir. Türkçe, bu devrede yabancı dillerden pek çok kelime ve gramer şekilleri almıştır.

c. Türkiye Türkçesi:

Yeni Lisan hareketi, bu dönemin başlangıcı kabul edilir. Bu dönemin temelinde İstanbul konuşması esas alınmıştır. Türkiye Türkçesinin gelişmesinde Yeni Lisan hareketinden sonra en geniş çalışma dil inkılabı olmuştur.

10. Yolun kenarına oturdum. Az ötemde bir eşek otluyor. Onun da rengi çağla bademi, ağzı, dişleri, kulakları, boynu ne güzel. Otluyor. Otları âdeta çatırdata çatırdata yiyor. Belki de bu çitirtılı çitirtılı sesi "hişt hişt" diye duymuşumdur? Eşeğin ot koparışının sesinden apayrı bir ses:

– Hişt hişt hişt, dedi.

Bu parça Türk edebiyatının hangi döneminde yazılmış bir hikâyeden alınmış olabilir?

- A) Tanzimat Dönemi
B) Cumhuriyet Dönemi
C) İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatı
D) Fecriyat Dönemi
E) Geçiş Dönemi

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

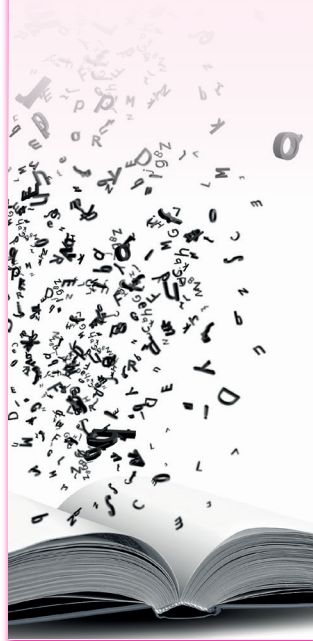
- A) Tanzimat Dönemi'nde yazılan eserlerde divan edebiyatının etkisi ile ağır bir dil kullanılmaya devam edilmiştir.
B) Divan ve halk edebiyatı, İslamiyet'in etkisi ile şekillenmiş edebî dönemlerdir.
C) İslamiyet öncesi Türk edebiyatı eserleri Osmanlıca yazılmıştır.
D) Servetifünun ve Fecriyat Dönemi'nde fazlasıyla ağır bir dil kullanılmıştır.
E) Halk edebiyatı geleneği ile yazılan eserlerde sade bir Türkçe kullanılmıştır.

12. I. *Alp Tunga Sagusu*

- II. *Altun Yaruk*
III. *Atabetü'l-Hakayık*
IV. *Orhun Yazıtları*
V. *Kutadgu Bilig*

Numaralanmış eserlerden hangilerinde İslamiyet'in etkisi vardır?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve III
D) III ve IV E) III ve V

1. Karşımda hayalin, diyorum ki
Bir fırtınanın kahrına kurban
Kuşlar gibi, derdinle bugün, darmadağındır.
Kalbimde güneş, sevgi, emel, neşe, ne
varsa...
Karşımda hayalin; diyorum ki
Bir gün bu dudaklar beni hasretle anarsa
- Bu dizeler Türk edebiyatının hangi dönemine ait olabilir?**
- A) Cumhuriyet Dönemi
B) Servetifünun Dönemi
C) Geçiş Dönemi
D) Tanzimat Dönemi
E) Fecriati Dönemi

2. Aşağıdakilerden hangisi Türklerin tarih boyunca kullandığı alfabeler arasında yoktur?
- A) Göktürk alfabesi
B) Arap alfabesi
C) Latin alfabesi
D) Uygur alfabesi
E) Çin Alfabesi

3. • Tonyukuk Anıtı
• Kültigin Anıtı
• Bilge Kağan Anıtı

Yukarıdaki ifadeler için aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Göktürk yazıtlarının en önemli anıtlarıdır.
B) Eski Türkçe Dönemi'nde oluşturulmuşlardır.
C) Bengü taş üzerine yazılmışlardır.
D) II. Göktürk Devleti Dönemi'nde dikilmişlerdir.
E) Manihaizm ve Budizm temalı kutsal metinlerdir.

TÜRK EDEBİYATININ DÖNEMLERE AYRILMASINDAKİ ÖLÇÜTLER:

- Dil
- Din
- Coğrafya
- Lehçe ve şive farklılıkları
- Tarihî olaylar

TÜRK EDEBİYATININ ANA DÖNEMLERİ

1. İSLAMİYET'İN KABULÜNDEN ÖNCEKİ TÜRK EDEBİYATI:

- Varlığı belgelerle kanıtlanan ilk ve en eski dönem İslamiyet'in kabulünden önceki Türk edebiyatıdır.
- Sözlü ve yazılı edebiyat olmak üzere ikiye ayrılır.
- Dönemin ilk ürünleri 8. yüzyılda Köktürk Devleti'nin tarihî ve edebî varlığını belgeleyen Köktürk Yazıtları'dır.
- Bu dönem edebiyatı, dil ve anlatım itibarıyla yabancı etkilerden uzak bir edebiyattır.
- Şairlere şaman, kam, baksı, ozan gibi adlar verilir.
- Şiirler, kopuz eşliğinde söylenir.
- Dörtlük ve hece ölçüsü kullanılır.
- Uygur dönemine ait *Altun Yaruk*, *Sekiz Yükmek*, *Irg Bitig* gibi eserler, bu döneme aittir. İslamiyet'in kabulünden önceki Türk edebiyatı sözlü ürünleri sagu, koşuk, destan ve savdır.

4. Türkçenin 13 ve 15. yüzyıllar arasındaki dönemi olan Eski Anadolu Türkçesi ile yazılmış eserler aşağıdakilerden hangileridir?
- A) *Yunus Emre Divanı - Mantıku't-Tayr*
B) *Dokuzuncu Hariciye Koşuşu - Çalığıuşu*
C) *Siham-ı Kaza - Hüsn ü Aşk*
D) *Sekiz Yükmek - Irg Bitig*
E) *Divan-ı Hikmet - Kutadgu Bilig*

5. Müberrâyım recâ vü havfden indimde âlidir.
Vazîfem menfaatden hakkım agrâz-ı hükûmetden

Civân-merdân-ı milletle hazer gavgâdan ey bî-dad

Erir şemşîr-i zulmün âteş-i hûn-ı hamiyetden

Bu dizelerin şekil ve içerik bakımından aşağıdaki Türk edebiyatı dönemlerinden hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Divan Edebiyatı
B) Servetifünun Edebiyatı
C) I. Tanzimat Dönemi
D) II. Tanzimat Dönemi
E) Fecriati Edebiyatı

6. Başka sanat bilmeyiz, karşıımızda dururken
Yazılmamış bir destan gibi Anadolu'muz.
Arkadaş, biz bu yolda türküler tuttururken
Sana uğurlar olsun... Ayrılıyor yolumuz!

- I. Halk edebiyatı
II. Cumhuriyet Dönemi
III. Divan edebiyatı
IV. Servetifünun Edebiyatı
V. Geçiş Dönemi Edebiyatı

Bu dizeler numaralanmış dönem veya geleneklerin hangisinde yazılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. 1911'de Yeni Lisan hareketi ile başlayan Tarihi dönem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı Türkçesi
- B) Eski Türkçe
- C) Türkiye Türkçesi
- D) Kuzey-Doğu Türkçesi
- E) Eski Anadolu Türkçesi

8. Bilig bildi boldı eren belgölüg
Biligsiz tirigle yitük körgölüg
Biliglig er öldi atı ölmedi
Biligsiz tirik erken atı ölüg

Bu dizelerin dil ve anlatım özelliklerinden yola çıkılarak hangi edebî dönemde oluşturulduğu söylenebilir?

- A) Geçiş Dönemi
- B) Fecriati Dönemi
- C) Millî Edebiyat Dönemi
- D) Cumhuriyet Dönemi
- E) Tanzimat Dönemi

9. Türkçe'nin Kuzey-Doğu Türkçesi ve Batı Türkçesi adı ile ikiye ayrıldığı dönem ---- dönemidir.

Bu cümledeki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Orta Türkçe
- B) Eski Türkçe
- C) Eski Anadolu Türkçesi
- D) Osmanlı Türkçesi
- E) Türkiye Türkçesi

2. İSLAMİYET'İN ETKİ-SİYLE GELİŞEN TÜRK EDEBİYATI

8. yüzyıldan itibaren Müslümanlığın etkisinde kalan Türklerin arasında İslamiyet'in yayılması ancak 10. yüzyılda gerçekleşmiştir.

İSLAM UYGARLIĞI ETKİ-SİNDE VERİLEN İLK ESERLER

- *Kutadgu Bilig*
- *Divanü Lügati't-Türk*
- *Atabetü'l-Hakayık*
- *Divan-ı Hikmet*
- Bu dönem eserlerine Geçiş Dönemi ürünleri de denmektedir.
- İslami Dönem Türk Edebiyatı, halk edebiyatı ve divan edebiyatı olmak üzere iki kolda gelişmiştir.
- Halk edebiyatını, daha çok halk arasından yetişmiş sanatçılar sözlü ürünlerle oluşturmuştur.
- Halk edebiyatının dili sadedir.
- Divan edebiyatı; İslami kültüre dayalı, metrese öğrenimi görmüş eğitilmiş sanatçıların oluşturduğu bir edebiyattır.
- Divan edebiyatında Arapça, Farsça etkisi yoğunudur.

3. Batı etkisinde gelişen Türk edebiyatı:

- 19. yüzyılda başlayıp günümüze kadar devam eden edebî dönemdir. 1839'da Tanzimat Fermanı'nın ilanı ile meydana gelen değişiklikler, Türk edebiyatını da etkilemiştir.
- Batı edebiyatından yapılan çeviriler ve uyarlamalar Türk edebiyatına yön vermiştir. Bu edebî dönem; Tanzimat Edebiyatı, Servetifünun Edebiyatı, Fecriati Edebiyatı, Millî Edebiyat ve Cumhuriyet Dönemi Edebiyatı olmak üzere dönemlere ayrılmıştır.

10. ----, Türkçe Osmanlı Devleti'nin sınırları içinde Hazar'dan Orta Avrupa'ya, Kırım'dan Afrika'ya kadar geniş bir coğrafyaya yayılmıştır. Bu yayılma 20. yüzyıla kadar devam etmiştir.

Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Türkiye Türkçesi
- B) Eski Türkçe
- C) Eski Anadolu Türkçesi
- D) Batı Türkçesi
- E) Osmanlı Türkçesi

11. Aşağıdakilerden hangisi Eski Türkçe ile yazılmamıştır?

- A) *Kutadgu Bilig*
- B) *İrk Bitig*
- C) *Atabetü'l-Hakayık*
- D) *Su Kasidesi*
- E) *Altun Yaruk*

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) İlk Türkçe ve Ana Türkçe Dönemi "Karanlık Dönem" olarak adlandırılmıştır.
- B) Kazak, Özbek, Tatar ve Uygur Türkçesi, Kuzey-Doğu Türkçesinin kollarındandır.
- C) Genç Kalemler dergisinde Ömer Seyfettin'in *Yeni Lisan* adlı makalesinin yayımlanmasıyla Millî Edebiyat Dönemi başlar.
- D) İslamiyet'in kabulünden önceki sözlü dönem mitolojik unsurların etkili olduğu dönemdir.
- E) Türk dilinin ilk yazılı belgesi olan Orhun Yazıtları'ndan yola çıkılarak Kuzey-Doğu Türkçesi Dönemi'ne ait bilgilere ulaşılabılır.